

S. Sayısı : 79

Belediye Kanununun 94 ncü maddesinin (A) fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/286)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 961, 6 - 3286

22 . XII . 1947

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Belediye Kanununun 94 ncü maddesinin (A) fıkrasının kaldırılması hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 11 . XII . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

Gerekçe

1580 sayılı Belediye Kanununun 94 ncü maddesinin (A) fıkrasındaki «Ankara Belediye Reisi, Dahiliye Vekâletinin intihap ve inhası ve Reiscumhurun tasdikiyle» tâyin edileceği ve aynı Kanununun 149 ve 150 nei maddelerindeki İstanbul Belediyesiyle II Özel İdaresinin birleştirildiği ve İstanbul Belediye Reisliğini İstanbul Valisinin ifa edeceği yolundaki hükümleri aynı Kanunun «Belediye Başkanlarının Belediye Meclisleri tarafından seçileceği» tarzındaki 89 neu maddesiyle konulmuş olan genel esasın birer istisnasını teşkil etmektedir.

Belediye Başkanlarının seçimle işbaşına getirilmeleri; bir taraftan Mahallî İdarelerin ana prensipi olan idari ademi merkezîyet ve görev ayrımının şehir ve kasabalarımızda istisnasız uygulanmasına, diğer taraftan idari vesayet makamlarının bu idareler üzerinde daha tesirli ve tarafsız bir murakabe tesisine imkân vereceği gözönünde bulundurularak Ankara ve İstanbul Belediye Başkanlarının da diğer şehir ve kasabalarımızda olduğu gibi seçim suretiyle işbaşına getirilmeleri uygun ve zarurî görülmüştür.

Ancak İstanbul Belediyesinin II Özel İdaresiyle birleşmiş olması ve karar uzvu olarak tek bir Meclisi bulunması; konuya bir özellik vermekte ve bu iki idarede ayırmadan doğacak hukuki vaziyetlerin etraflı bir şekilde incelenmesini gerektirmektedir.

Bu itibarla İstanbul Birleşik Mahallî İdaresine ait hükümlerin bu inceleme sonucuna bırakılarak; bu tasarıya yalnız Ankara Belediye Başkanının seçimle getirilmesini sağlamak üzere Belediye Kanununun 94 ncü maddesinin (A) fıkrasının kaldırılması uygun görülerek ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/286

Karar No. 13

30 . I . 1948

Yüksek Başkanlığa

Belediye Kanununun 94 ncu maddesinin «A» fıkrasının kaldırılması hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp, Bakanlar Kurulu kararı ile Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, İçişleri Bakanının huzuru ile Komisyonumuzda incelendi.

Ankara Belediye Başkanlığının valilikten ayrılarak, diğer illerimizde olduğu gibi Ankara'da da Belediye Başkanının Meclisce seçilmesini istihdaf eden tasarruun tümü üzerinde açılan müzakerede Anayasamızın Mahallî İdareler için kabul ettiği görev ayrımı esasına daha muvafık ve bütün yurttaki Belediyelerimiz için umumi kâide teşkil eden seçim prensibinin son istisnalarından birini daha kaldırmaya mâtufluk bu tasarruun Hükümetçe ileri sürülen mucip sebepleri Türkiyemizin demokratik gelişmelerinin seyrine uygun görülmüştür.

Ancak, başkanlığın valilikten ayrılması ile Ankara'da Belediye Zabıtası Teşkilâtının durumu ve mercei ne olacağı keyfiyetinin de teemmüle muhtaç görülmesi üzerine İçişleri Bakanı şimdiki halde belediye zabıta işleri Belediye Kanununun 109 ncu maddesine dayanan Bakanlar Kurulu Kararıyla Ankara polis teşkilâtına deruhde edilmiş ise de yeni bir karar ile bunu ayırıp belediye zabıtası görevini ifa etmekte olan polis kuvvetini doğrudan doğruya Belediye Başkanı emrine ve yektisine tevdi eylemeye aynı madde kanuniyenin müsaait olduğunu, şu kadar ki maaşların 1948 sonuna kadar Devlet bütçesinden verileceğini, 1949 dan itibaren de bütün zabıta belediye maaş ve masralarının belediye

bütçesine aldırılmasının yeni Belediye Gelirleri tasarısının kanunlaştırılması ile sağlanabileceğini ve esasen zabıtanın tevhidine dair incelemelerin ilerlemesi ve yeni bir teklif ile gelinmesi halinde prensip bakımından zabıta belediye işlerinin de yeni teklif çerçevesi içinde yer alacağını dermeyan etmiştir. Belediye başkan yardımcılarının durumu hakkındaki istifsar üzerine İçişleri Bakanı muavinlerinin durumu hakkında İstanbul Belediye Başkanlığının Valilikten ayrılmasını derpiş eden bir diğer tasarı da hal şeklini bulacağını ifade etmiştir.

Bakanın her iki nokta üzerindeki izahları Komisyonumuzca da şayanı kabul görülerek, tasarı oy birliğiyle ve aynen kabul edilmiş olmakla ivedilikle görüşülmek üzere Kamutaya sunulması Yüksek Başkanlığa arz olunur.

İçişleri Ko. Başkanı	Başkan V.	Sözcü	
Tekirdağ	Çoruh	Kars	
C. Uybadın	A. Tüzün	A. Eyidoğan	
Balıkesir	Bitlis	Bolu	
F. Tiritioğlu	M. Ertan	H. Ş. Adal	
		İmzada bulunmadı.	
Çanakale	Çoruh		
Dr. N. Çıtakoğlu	Dr. C. Kazancıoğlu		
Çorum	Gümüşane	Kayseri	
S. Karafakıoğlu	A. K. Varınca	F. Apaydın	
		İmzada bulunmadı.	
Siirt	Tokad	Tokad	Trabzon
L. Yavuz	R. Güreli	A. G. Pehel	H. Orhon
İmzada			
bulunmadı.			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Belediye Kanununun 94 nci maddesinin A fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 94 nci maddesinin A fıkrası kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>H. Saka</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Barutçu</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Milli Savunma Bakanı <i>Münir Birsal</i>	İçişleri Bakanı <i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Güleç</i>
Ekonomi Bakanı <i>C. Ekin</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı <i>T. Coşkan</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>N. Gündüzalp</i>
Çalışma Bakanı <i>T. B. Balta</i>	